

Warsztaty historycznojęzykowe - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Warsztaty historycznojęzykowe
Kod przedmiotu	09.3-WH-FiPID-JWD-2/6-L-S14_genCMERO
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Laboratorium	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem zajęć jest pogłębienie wiedzy studenta w zakresie dawnej polszczyzny (jej odmian regionalnych, kształtowania się i przemian odmian stylowych, przekształceń gatunków mowy) oraz kształcenie umiejętności czytania i analizowania tekstów dawnych z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi i metod językoznawstwa diachronicznego.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

1. Metody badań językoznawstwa historycznego – tradycja i nowatorstwo.
2. Klasyfikacja źródeł do dziejów języka polskiego.
3. Historyczne słowniki i gramatyki języka polskiego.
4. Narzędzia cyfrowe w badaniach historycznojęzykowych.
5. Dzieje odmian języka polskiego (dialekty, socjolekty, idiolekty, odmiany specjalistyczne).
6. Zróżnicowanie stylistyczne dawnej polszczyzny.
7. Kształtowanie się i przekształcenia wybranych gatunków mowy.
8. Osobliwości leksykalne wybitnych użytkowników języka polskiego.
9. Wartości i wartościowanie w języku – tradycja i zmiana.
10. Język polski jako zwierciadło kultury.

Metody kształcenia

Pogadanka, prezentacja, metody problemowe, praca z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student zna i rozumie funkcjonalno-stylistyczne i regionalne zróżnicowanie polszczyzny w ujęciu diachronicznym	• KEP2_W11	• praca pisemna • udział w dyskusji	• Laboratorium
student ma pogłębioną wiedzę o kompleksowej naturze języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	• KEP2_W21	• praca pisemna • udział w dyskusji	• Laboratorium
student umie dokonać analizy diachroniczno-synchronicznej i interpretacji wybranych tekstów artystycznych, publicystycznych i użytkowych różnych epok dziejów języka	• KEP2_U13	• praca pisemna • udział w dyskusji	• Laboratorium
student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem słowników, leksykonów i encyklopedii i poddawać je krytyce	• KEP2_U02	• praca pisemna • udział w dyskusji	• Laboratorium

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma świadomość dla znaczenia europejskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego dla rozumienia współczesnych wydarzeń kulturalnych	KFP2_K11	udział w dyskusji	Laboratorium

Warunki zaliczenia

obecność na zajęciach (10%), aktywność na zajęciach, udział w dyskusji (30%), praca pisemna (60%)

Literatura podstawowa

1. Boryś W., *Lekcje wybranych wyrazów staropolskich i ich interpretacje etymologiczne*, Studia historycznojęzykowe I, pod red. M. Kucały i Z. Krążyńskiej, Kraków 1994 (całość: <https://rcin.org.pl/dlibra/show-content/publication/edition/3163?id=3163>).
2. Dawne ortografie, gramatyki i podręczniki języka polskiego. Internetowe kompendium edukacyjne (<https://gramatyki.uw.edu.pl/>).
3. Długosz-Kurczabowa K., Dubisz S., *Gramatyka historyczna języka polskiego*, Warszawa 2003.
4. Skubalanka T., *Historyczna stylistyka języka polskiego*, Wrocław 1984.
5. Hawrysz M., *Zmienność znaczenia wyrazów jako świadectwo systemu wartości*, „Rozprawy Komisji Językowej WTN” XXIII, Wrocław 1997, s. 95 - 112.
6. *Historia języka w XXI wieku. Stan i perspektywy*, pod red. M. Siuciak, M. Pastuch, Katowice 2018 (wybrane studia, zwłaszcza: B. Walczak, M. Pastuch, M. Siuciak, M. Wojtak, J. Przyklenk, J. Kamper-Warejko, A. Piel, H. Pelcowa, D. Ostaszewska,
7. Piel A., *Pozorna tożsamość. Polskie tradycjonalizmy z semantycznym archaizmem*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice 2016.
8. Słowniki dawne i współczesne. Internetowy przewodnik edukacyjny (<http://www.leksykografia.uw.edu.pl/>).
9. *Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje*, pod red. W. Decyk-Zięby i S. Dubisza, Warszawa 2003.
10. Walczak B., *Zarys dziejów języka polskiego*, Poznań 1995.

Teksty źródłowe

1. Borawski S., Furdal A., *Wybór tekstów do historii języka polskiego*, Warszawa 2003.
2. „Cały świat nie pomieściłby ksiąg.” Staropolskie opowieści i przekazy apokryficzne, wyd. M. Adamczyk, W. R. Rzepka, W. Wydra, Warszawa 2008.
3. *Staropolskie przepisy kulinarne. Receptury rozproszone z XVI-XVIII w. Źródła rękopiśmienne*, wyd. i oprac. J. Dumanowski, D. Dias-Lewandowska, M. Sikorska, Warszawa 2017.
4. Taszycki W., *Wybór tekstów staropolskich XVI-XVIII wieku*, Warszawa 1969.
5. Vrtel-Wierczyński S., *Wybór tekstów staropolskich. Czasy najdawniejsze do roku 1543*, Warszawa 1977.
6. *Wybór tekstów z dziejów języka polskiego*. t. 1. *Do połowy XIX w.*, t. 2. *Od połowy XIX w.*, pod red. M. Cybulskiego, Łódź 2015.
7. Wydra W., Rzepka W. R., *Chrestomatia staropolska. Teksty do r. 1543*, Wrocław 1984.
8. Korpus tekstów staropolskich IJP PAN (<https://ijp.pan.pl/publikacje-i-materialy/zasoby/korpus-tekstow-staropolskich/>).

Literatura uzupełniająca

1. *Gatunki mowy i ich ewolucja*, t. 1-5, Katowice 2000-2015 (wybrane studia).
2. Jankowiak L.A., *Słownictwo medyczne Stefana Falimirza*, t., 1,2, Warszawa 2005.
3. Dąbrówka A., *Średniowiecze. Korzenie*, Warszawa 2007 (wybrane studia)
4. Kwaśnicka-Janowicz A., *Staropolska terminologia bartnicza (na tle porównawczym)*, Kraków 2018.
5. Kwilecka Irena, *Studia nad staropolskimi przekładami Biblii*, Poznań 2003.
6. Legomska J., *PAŃSTWO, NARÓD, OJCZYŻNA w dawnej polszczyźnie. Leksykalno-semantyczny opis pojęć*, Katowice 2010.
7. Młynarczyk E., *Polskie słownictwo handlowe XVI i XVII wieku (na materiale krakowskich ksiąg miejskich i ilustracji królewskich)*, Kraków 2010.
8. Sieradzka-Baziur B., *Jana Kochanowskiego renesansowy świat uczuć. Analiza językoznawcza*, Kraków 2002.
9. Wanić Z., *Z warsztatu badawczego leksykografa – historia „Język Polski”*, 2009, z. 4-5, s. 255-262.
10. Wąsińska K., *Słownictwo mentalne w historii polszczyzny: studium słowotwórczo-leksykalne*, Katowice 2015.
11. Ostaszewska D., *Postać w literaturze. Wizerunek staropolski*, Katowice 2001.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 12-09-2020 18:18)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ